

**Vasilka Radeva, Cvetanka Avramova in Julija Baltova (red.): Slovoobrazu-
vane i leksikologija. Sofija: Universitetsko izdatelstvo »Sv. Kliment Ohrid-
ski«, 2009. 411 str.**

Monografija prinaša sedemintrideset pri-
spevkov, predstavljenih na deseti konferenci
Komisije za slovansko besedotvorje pri
MSK, ki je potekala od 1. do 6. oktobra 2007
v Sofiji na temo *Besedotvorje in leksikologija*.
Enotedensko srečanje je potekalo v orga-
nizaciji bolgarske akademije znanosti, sofijske
univerze Sv. Kliment Ohridski in bolgarskega
nacionalnega komiteja slavistov. Urednice
Vasilka Radeva, Cvetanka Avramova in Julija
Baltova so tematsko široko področje smiselno
in pregledno uredile v sedem vsebinskih
sklopov. Uradni jeziki konference so bili vsi
slovanski jeziki, temu sledijo tudi objavljeni
prispevki.

Prvi vsebinski sklop z naslovom *Tvorjenke
v leksikalnem sistemu jezika* družijo štiri
avtorje. I. Uluhanov se je v okviru razmerja
med besedotvorjem in leksikologijo
dotaknil vprašanja leksikalnega sestava
z vidika besedotvornih centralnih in pe-
rifernih tvorbenih tipov ter vprašanja
regularne polisemije, nastale s posameznimi
besedotvornimi tipi. N. Klimenko je
predstavila pridevniške zloženke sodobnega
ukrajinskega jezika, njihovo sposobnost
izražanja velike ali majhne količine
ter sposobnost oblikovanja leksikalno-
besedotvorne paradigme. G. Nikolajev je
opozoril na nove argumente, ki potrjujejo
besedotvorje kot samostojno jezikoslovno
disciplino, raziskujočo tvorbeni vidik
leksike. V. Radeva je prikazala tvorjenko
kot po modelu ali analogiji strukturirano
enoto leksikalnega sistema, ki zaradi svoje
narave in možne kombinatorike vpliva na
dinamičen razvoj leksike.

Semantična struktura tvorjenk je zanimala
večje število avtorjev. Osrednja pozornost

pa je bila namenjena notranji strukturi
in semantiki poimenovanj v jezikovni
prezentaciji znanja (Z. Haritončik), besed-
otvornim kategorijam z vidika globinskih
sklonskih odnosov v jeziku (I. Kasabov),
razmerju med leksikalnim in besedotvornim
pomenom tvorjenk (V. Maldjieva, S.
Mengel), tudi na primeru skupnih imen v
ruščini (E. Petroukhina, A. Runjanceva) ter
razmerju med denotativnim in konotativnim
pri motivirajoči in motivirani besedi (I.
Miloslavskij). Strukturi poljskih zloženek
glede na to, ali je skladenjska podstava
izimenska ali izglagolska, se je posvetila
A. Nigorko, na alternativne možnosti besed-
otvorne motivacije tvorjenk, pri katerih
besedotvorna interpretacija ni vselej eno-
značna, je opozorila G. Neščimenko.
Nam-Čin Čo iz Koreje pa je predstavil
besedotvorni potencial večpomenskih
glagolov v ruščini.

Razdelek *Sistemska razmerja med
tvorjenkami* prinaša tri prispevke, v katerih
se s strukturnega vidika predstavljajo
istokorenski antonimi in vloga tvorjenk pri
tvorbi protipomenskih parov v slovenščini
(I. Stramljič Breznik) in poljščini (K.
Kleszczowa) ter besedotvorne vrzeli v
ruščini in beloruščini, ki so posledica
različnih dejavnikov, npr. tudi različne
produktivnosti besedotvornih modelov (A.
Nikitevič).

Dinamika besedotvornih procesov je
tematski sklop, ki je združeval razprave
o vlogi besedotvorja v terminologiji (I.
Bozděchová), o razmerju med besedotvor-
no in semantično tvorbo (K. Waszakowa)
ter o tvorjenki in vidikih arhaizacije (O.
Ermakova). Besedotvorne inovacije in nji-

hovo mesto v stratifikaciji sodobnega ukrajinskega jezika je prikazala E. Karpilovska, A. Lukašanec pa leksikalne in besedotvorne procese v sistemu sodobnega beloruskega jezika z vidika dveh teženj, tj. internacionalizacije in nacionalizacije, ter B. Štebih tvorbene obrazce neologizmov v hrvaškem standardnem jeziku. E. Koriakowcewa je na primeru ruskih *nomina abstracta* predstavila produktivne besedotvorne modele in njihovo sociokulturno in sistemsko pogojenost. Zanimivemu vprašanju o novi vlogi mednarodnih lingvističnih terminov v obdobju globalizacije in evropske integracije se je posvetila M. Sokolova ter izpostavila potrebo po stilni diferenciaciji tekstov na znanstvene in poljudnoznanstvene, opredelitvi področij, kjer so internacionalizmi polno zaživel, in področij, kjer se kaže individualna ustvarjalna moč slovanskih jezikov.

Razmisleku o *Besedotvorju in leksikografiji* je bil namenjen istoimenski sklop, v katerem se je razpravljalo o nekaterih aktualnih vprašanih besedotvorja, leksikologije in leksikografije, zlasti z vidika vloge besedotvornega pomena pri sestavi leksikografskih definicij (J. Baltova, B. Čorić) in o razliki med prefiksi in prefiksoidi na eni strani in predložnimi in korenskimi morfemi na drugi (C. Georgieva). M. Kronhaus pa je predstavil dva modela besedotvornih slovarjev, in sicer modela za slovar ruskih glagolskih predpon in predponskih glagolov.

Sklop *Besedotvorna in morfemska struktura tvorjenk* je bil zasnovan protistavno. C. Avramova je ugotavljala razmerje med derivacijo in adaptacijo, ki v terminološkem smislu v češčini in bolgraščini nista jasno razmejeni. D. Mitev je opozoril na nekatere

vidike in probleme pri primerjanju besedotvornih lastnosti bolgarskega in ruskega jezika. P. Samsareva se je osredinila na posebnosti glagolskih tvorjenk v arabščini in bolgarščini, L. Selimski pa je opazoval besedotvorno in morfemsko strukturo bolgarskih tvorjenk s prevzetimi (inetrnacionalnimi) podstavami in jih primerjal s podobnimi tvorjenkami v drugih slovanskih jezikih. O t. i. tvorbeni blokadi, do katere prihaja, kadar se neka beseda (samostalnik, pridevnik, glagol, prislov) ne tvori po že predvidenem tvorbenem vzorcu, je razmišljal B. Tošović in predstavil lingvistične in ekstralingvistične vzroke zanjo.

Obsežen zbornik zaključuje poglavje *Funkcionalni vidiki tvorjenk*, v katerem štirje avtorji (V. Vinogradova, E. Lukašanec, J. Raecke in J. Sierociuk) predstavljajo medsebojno odvisnost tvorjenk in netvorjenk v umetnostnih besedilih, razmišljajo o leksikalnosti in gramatičnosti besedotvorja v argoju, vlogi besedotvorja v žargonski leksiki ter o odvisnosti besedotvorja od leksikalno-semantične strukture besed v poljskih narečjih.

Znanstvena monografija *Besedotvorje in leksikologija* tako prinaša vsebinsko širok in raznolik razgled možnih raziskovalnih pristopov, ki so problemsko tako bogati, da bi bilo v prihodnje vsakemu izmed njih primerno posvetiti svojo monografsko predstavitev.

Irena Stramljič Breznik
Univerza v Mariboru
Filozofska fakulteta
irena.stramljic@uni-mb.si